

prima instanță: (Judecătoria Edineț) N. Bănărescu
instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) A. Gheorghieș, A. Albu, A. Toderaș

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către Scripnic Lidia,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Nojac Elena
împotriva Lidiei Scripnic privind încasarea prejudiciului moral,
împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017, prin care s-a respins
cererea de repunere în termen și s-a restituit apelul declarat de Scripnic Lidia,

c o n s t a t ă :

La 11 aprilie 2014 Nojac Elena s-a adresat cu cererea de chemare în judecată
împotriva Lidiei Scripnic solicitînd încasarea prejudiciului moral în mărime de 6000 lei
și a cheltuielilor de judecată în mărime de 600 lei.

În motivarea acțiunii a reiterat că Scripnic Lidia deja de o perioadă îndelungată o
înjosește și umilește cu cuvinte jignitoare și răspândește despre ea informații
neadevărate. Despre acțiunile acesteia a informat Inspectoratul de Poliție Edineț, însă
careva măsuri de sancționare poliția nu a întreprins.

Consideră reclamanta că, prin comportamentul său jignitor, Scripnic Lidia i-a
provocat un prejudiciu moral manifestat prin suferințe psihice și frustrări emoționale.

Prin hotărîrea judecătoriai Edineț din 23 august 2016 cererea de chemare în
judecată înaintată de Nojac Elena a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Scripnic Lidia în beneficiul Elenei Nojac prejudiciu moral în
mărime de 4000 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 500 lei și cheltuieli de
plata taxei de stat în mărime de 100 lei. În rest acțiunea s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de fond, la 28 decembrie 2016 Scripnic
Elena a depus cerere de apel nemotivat solicitînd repunerea în termenul de atac, casarea
hotărîrii judecătoriai Edineț din 23 august 2016 și emiterea unei hotărîri de respingere a
cererii de chemare în judecată înaintată de Nojac Elena.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017, s-a respins cererea
privind repunerea în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de Scripnic Lidia,
din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat
repunerea în termen.

La 21 februarie 2017 Scripnic Lidia a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017, și a indicat că nu este de acord conținutul acesteia, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural, concluziile expuse fiind în contradicție cu circumstanțele concrete și reale ale pricinii.

Susține că instanța de apel nu a examinat cererea de repunere în termen conform situației existente de fapt și a argumentelor invocate de către apelant, iar reieșind din prevederile art.13 al Convenției CtEDO recurentului i s-a încălcat dreptul al un recurs efectiv, art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 5 Codul de procedură civilă.

Consideră că prin soluția emisă de către instanța de apel i se încalcă grav principiul accesului liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, deoarece are o vârstă înaintată și nu cunoaște care sunt termenii procesuali de atac a hotărârii judecătorești, iar instanța de apel eronat a aplicat normele de drept și a dispus restituirea cererii de apel.

A solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017 și transmiterea cauzei în instanța de apel, pentru examinarea cererii de apel.

Potrivit prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs relevă următoarele.

Încheierea Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017 a fost emisă în lipsa participanților la proces.

Potrivit scrisorii de comunicare încheierea a fost expediată părților la 06 februarie 2017, și recepționată de către recurent la 09 februarie 2017(f.d.81).

Cererea de recurs a fost depusă la 21 februarie 2017, respectiv reieșind din prevederile art.425 în coroborare cu prevederile art.111 din Codul de procedură civilă recursul este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Cu referire argumentele recurentului privind încălcarea dreptului la justiție prin restituirea apelului, se reține următoarele.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele dosarului atestă că, în speță dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 23 august 2016.

La 28 decembrie 2016 Scripnic Elena a depus apel solicitând repunerea în termenul de atac, și indicând doar că a fost în imposibilitate de a înainta apelul în termenul prevăzut de art.362 din Codul de procedură civilă, fără a invocat motivul imposibilității și nici nu a prezentat în acest sens careva probe.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de *30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, reieșind din norma citată mai sus termenul legal de declare a apelului, pentru apelant a expirat la **21 septembrie 2016**.

Potrivit prevederilor alin. (2) art.362 Codul de procedură civilă termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii incapabili și pentru cei limitați în capacitatea de exercițiu sau pentru cei dispăruți fără urmă termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul.

Colegiul constată că Scripnic Lidia a fost prezentă în ședința de judecată din 23 august 2016, iar potrivit procesului verbal al ședinței de judecată părților i s-a explicat modul și termenul de atac a hotărârii judecătorești (f.d.38).

Întrucât în speță, se denotă că Lidiei Scripnic i-a fost comunicată modalitatea legală de contestare, instanța de recurs conchide că este legală soluția de respingere a cererii de repunere în termen, dat fiind faptul că acesta a cunoscut atât soluția instanței cât și termenul de atac chiar din data pronunțării.

De asemenea, potrivit adevărului de pe plicul de corespondență Scripnic Lidia a refuzat să recepționeze copia dispozitivului hotărârii din 23 august 2016 expediat de către instanța de judecată (f.d.61).

Prin urmare argumentul recurente precum că din motivul vârstei înaintate nu cunoaște termenii juridici de atac și din acest motiv nu a depus apel în termen și nici nu a solicitat eliberarea hotărârii motivate, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat, dat fiind faptul că instanța i-a comunicat acesteia termenul și modul de atac a hotărârii.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Respectiv, conform prevederilor art.116 Codul de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel corect a constatat că cererea de repunere în termenul de apel este nefondată.

Instanța de recurs menționează că, termenele de drept procesual au în vedere întocmirea unor acte de procedura *ori, exercitarea căilor de atac sub sancțiunea stingerii dreptului procesual neexercitat în termen*.

Termenele procedurale prin existența lor nu fac altceva decât să asigure certitudinea drepturilor și stabilitatea raporturilor juridice, fapt ce duce în mod evident la respectarea principiului legalității, pe de o parte, și a interesului părților de a-și

pregăti temeinic apărarea, astfel încât să nu fie supuse unor sancțiuni severe, pe de altă parte.

Decăderea reprezintă sancțiunea procesuală ce constă în pierderea dreptului privitor la declararea unei căi de atac sau la îndeplinirea unui alt act de procedura, neexercitat în termenul prescris de lege.

Potrivit jurisprudenței CtEDO dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit* pct. 51 -52).

În hotărârea *Ponomaryov vs. Ucraina* 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Art.116 alin.(4) Codul de procedură civilă, statuează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, la caz nu este aplicabilă deoarece recurentul nu a invocat împrejurări care l-au împiedicat a declara apelul în termenul legal.

Astfel, depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 23 august 2016, la 28 decembrie 2016, peste patru luni, demonstrează o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

În speță, soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul *Van Hani versus Germania* nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cazul în care accesul la instanță este restricționat prin lege sau în fapt, Curtea examinează dacă restricția atinge fondul dreptului și, în special, dacă urmărește un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat: *Ashingdane împotriva Regatului Unit*, pct. 57.

În cazul în care restricția este compatibilă cu principiile stabilite, nu rezultă nicio încălcare a art. 6 § 1.

Colegiu reține că, pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a apelului, partea trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința

sa, deci a unei împrejurări care sa excludă culpa părții respective, însă se constată contrariul.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin.(1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de recurs notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată Scripnic Lidia, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărîrii judecătorești, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

În această privință, Colegiul de asemenea menționează că, prin prisma jurisprudenței CEDO (Cauza Melnic împotriva Republicii Moldova (Hotărârea din 14 noiembrie 2006), Cauza Ceachir împotriva Republicii Moldova (Hotărârea din 15 ianuarie 2008), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen *sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.*

Avînd în vedere cele expuse, încheierea Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017 este întemeiată și legală, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și cu respectarea normelor de drept procedural, și urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Scripnic Lidia

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2017, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de Scripnic Lidia.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari